

Devant le Conseil d'Etat italien, DHL fait valoir que l'AGCM a considéré à tort qu'elle n'avait pas demandé la première l'application du programme de clémence national et estime que l'AGCM aurait dû tenir compte de la demande d'immunité présentée à la Commission en 2007, préalablement à la demande présentée par Schenker devant l'AGCM. Le Conseil d'Etat a posé trois questions préjudicielles à la Cour de justice concernant les relations entre les différentes procédures coexistant au sein du Réseau européen de la concurrence (« REC »).

Dans un arrêt du 20 janvier 2016, la Cour établit tout d'abord que les instruments adoptés dans le cadre du REC, y compris le programme modèle en matière de clémence, n'ont pas d'effet contraignant à l'égard des autorités nationales de concurrence.

De plus, il n'existe aucun lien juridique entre la demande d'immunité présentée à la Commission et la demande sommaire présentée à une autorité nationale de concurrence pour la même entente, si bien que l'autorité nationale n'est pas obligée d'apprécier la demande sommaire à la lumière de la demande d'immunité. Elle n'est en outre pas tenue de contacter la Commission pour obtenir des informations sur la procédure de clémence en cours devant elle.

Enfin, la Cour constate que le droit de l'Union ne fait pas obstacle à un régime national de clémence qui permet d'accepter la demande sommaire d'immunité d'une entreprise, lorsque cette dernière a présenté en parallèle, à la Commission, non pas une demande d'immunité totale, mais une simple demande de réduction d'amende. Le droit national peut ainsi prévoir qu'une entreprise, qui n'est pas la première à déposer une demande d'immunité auprès de la Commission et qui est donc uniquement susceptible de bénéficier, devant la Commission, d'une réduction d'amende, peut présenter une demande sommaire d'immunité totale aux autorités nationales de concurrence. Cette conclusion découle de l'absence de caractère contraignant des instruments adoptés dans le cadre du REC.

Gerecht van de Europese Unie 16 december 2015

Air Canada e.a. / Europese Commissie

Zaken: T-9/11, T-28/11, T-36/11, T-38/11, T-39/11, T-40/11, T-43/11, T-46/11, T-48/11, T-56/11, T-62/11, T-63/11 en T-67/11

MEDEDINGING

Europees mededingingsrecht – Horizontale overeenkomsten – Artikel 101 VWEU – Enkele voortdurende inbreuk – Recht van verdediging

CONCURRENCE

Droit européen de la concurrence – Accords horizontaux – Article 101 TFUE – Infraction unique et continue – Droits de la défense

Op 16 december 2015 vernietigde het Gerecht een beslissing van de Europese Commissie van 2010, waarin zij 11 luchtvaartmaatschappijen een boete van in totaal ongeveer 790 miljoen euro had opgelegd wegens illegale prijsafspraken met betrekking tot brandstof- en veiligheidstoelagen.

Opvallend aan de beslissing is dat de Commissie, in de uiteenzetting van haar gronden, argumenteerde dat die maatschappijen hadden deelgenomen aan één globaal kartel, een zgn. "enkele voortdurende inbreuk" op het mededingingsrecht. Echter, het beschikkende gedeelte van de beslissing bevatte vier verschillende artikels, die vier verschillende kartels leken vast te stellen met verschillende deelnemers en met betrekking tot verschillende vluchtroutes.

Het Gerecht oordeelde dat het overwegende gedeelte en het beschikkende gedeelte van de beslissing contradictoerisch zijn. Het benadrukte dat de rechten van verdediging vereisen dat het beschikkende gedeelte van dergelijke beslissingen, die aanzienlijke boetes opleggen, duidelijk en precies moet zijn. De ondernemingen moeten op ondubbelzinnige wijze kunnen begrijpen wat hen wordt verweten.

Dat er een zekere tegenspraak is tussen de overwegingen en de eigenlijke beslissing, is niet noodzakelijk problematisch, zolang de beschuldigde ondernemingen uit het beschikkende gedeelte van de beslissing duidelijk kunnen afleiden waarvoor zij aansprakelijk worden geacht en zich hiertegen kunnen verdedigen. Dat was volgens het Gerecht in deze zaak echter niet het geval.

Het Gerecht sprak zich evenwel niet uit over de grond van de zaak. Dat heeft tot gevolg dat de Commissie alsnog een nieuwe beslissing kan nemen, die dan wel de rechten van verdediging zal moeten respecteren. De Commissie kan uiteraard ook een hogere voorziening instellen tegen het arrest.

Mededingingscollege van de Belgische Mededingingsautoriteit 5 november 2015

Verzoek om voorlopige maatregelen – Proximus NV / Telenet NV, SBS Belgium NV en VZW Verenigde Veldritorganisatoren

Beslissing: BMA-2015-V/M-65

MEDEDINGING

Belgisch mededingingsrecht – Restrictieve mededingingspraktijken – Misbruik van machtspositie – Voorlopige maatregelen

CONCURRENCE

Droit belge de la concurrence – Pratiques restrictives – Abus de position dominante – Mesures provisoires

Bij beslissing van 5 november 2015 legde het Mededingingscollege een voorlopige maatregel op aan Telenet en de VZW Verenigde Veldritorganisatoren, waardoor een

tussen de partijen gesloten overeenkomst op ingrijpende wijze lijkt te worden gewijzigd.

Voor het veldritseizoen 2015-2016 had SBS Belgium, houder van de exclusieve uitzendrechten voor de "Hansgrohe Superprestige" van dat seizoen, die rechten aan Telenet overgedragen. Op hetzelfde ogenblik sloot Telenet een overeenkomst met VZW Verenigde Veldritorganisatoren waarmee Telenet de exclusieve uitzendrechten voor die Superprestige veldritten tot en met het seizoen 2019-2020 verkreeg.

Die exclusieve rechten werden rechtstreeks aan Telenet toegekend, buiten de context van een concurrentiële biedprocedure. Het Mededingingscollege is *prima facie* van mening dat een dergelijke toekenning een restrictieve mededingingsafpraak in hoofde van de VZW en Telenet, maar ook een misbruik van machtspositie door Telenet kan zijn. Telenet beschikt reeds over exclusieve uitzendrechten voor een andere veldritcompetitie (UCI-veldritten) en beschikt volgens het Mededingingscollege over een dominante positie op de kleinhandelsmarkt voor TV-diensten. Doordat zij die exclusieve rechten zonder enige vorm van concurrentie heeft kunnen verwerven, worden geïnteresseerde concurrenten voor een lange periode uitgesloten. Potentieel geïnteresseerden hebben dus geen kans gekregen om zelf in aanmerking te komen en een concurrerend bod in te dienen.

Het Mededingingscollege verplicht de partijen nu om de exclusiviteitsclausule uit de overeenkomst te schrappen. De VZW moet, tot op het ogenblik waarop een eindbeslissing is genomen in deze zaak, licenties toekennen aan geïnteresseerden die aantonen in staat te zijn dergelijke uitzendingen te verzorgen. Als alternatief kan de VZW, voor de rechten vanaf het seizoen 2016-2017, er alsnog voor opteren om de uitzendrechten op exclusieve wijze toe te kennen, maar dan zal zij eerst een transparante en niet-discriminerende biedprocedure moeten organiseren.

10. INTERNATIONAAL PRIVAATRECHT/DROIT INTERNATIONAL PRIVÉ

*Katarzyna Szychowska*²⁴

Rechtspraak/Jurisprudence

Cour de justice de l'Union européenne 10 décembre 2015 et 21 janvier 2016

F. Lazar / Allianz

Affaire: C-350/14

²⁴ Référéndaire, Tribunal de l'Union européenne, assistante (Université Libre de Bruxelles – Institut d'études européennes).

DROIT INTERNATIONAL PRIVÉ

Obligations – Droit applicable (réglementation européenne) – Règlement (CE) n° 864/2007 (Rome II) – Article 4, 1. – Notions de « pays où le dommage survient », de « dommage » et de « conséquences indirectes du fait dommageable » – Dommages subis personnellement par un membre de la famille d'une personne décédée à la suite d'un accident de la circulation – Loi applicable

INTERNATIONAAL PRIVAATRECHT

Verbintenissen – Toepasselijk recht (Europees recht) – Verordening (EG) nr. 864/2007 (Rome II) – Artikel 4, 1. – Begrippen "land waar de schade zich voordoet", "schade" en "indirecte gevolgen van de onrechtmatige daad" – Schade die een familielid van een als gevolg van een verkeersongeval overleden persoon persoonlijk heeft geleden – Toepasselijk recht

ERGO Insurance / IfP&C Insurance

Gjensidige Baltic / PZU Lietuva

Affaires jointes: C-359/14 et C-475/14

DROIT INTERNATIONAL PRIVÉ

Obligations – Droit applicable (réglementation européenne) – Règlement (CE) n° 864/2007 (Rome II) – Choix de la loi applicable – Règlements (CE) n° 864/2007 (Rome II) et (CE) n° 593/2008 (Rome I) – Accident causé par un camion avec remorque, chacun des véhicules étant assuré par des assureurs différents – Accident survenu dans un Etat membre autre que celui de la conclusion des contrats d'assurance – Action récursoire entre les assureurs – Loi applicable – Notions d'« obligations contractuelles » et d'« obligations non contractuelles »

INTERNATIONAAL PRIVAATRECHT

Verbintenissen – Toepasselijk recht (Europees recht) – Verordening (EG) nr. 864/2007 (Rome II) – Verordeningen (EG) nr. 864/2007 (Rome II) en (EG) nr. 593/2008 (Rome I) – Ongeval veroorzaakt door een vrachtwagen met een aanhanger, die elk door een andere verzekeraar zijn verzekerd – Ongeval dat is gebeurd in een andere lidstaat dan die waar de verzekeringsovereenkomsten zijn gesloten – Regresvordering tussen verzekeraars – Toepasselijk recht – Begrippen "verbintenissen uit overeenkomst" en "niet-contractuele verbintenissen"

Dans deux arrêts rendus le 10 décembre 2015 et le 21 janvier 2016, la Cour de justice a clarifié la portée de certaines dispositions du règlement n° 593/2008 sur la loi applicable aux obligations contractuelles (Rome I) et du règlement n° 864/2007 sur la loi applicable aux obligations non contractuelles (Rome II), appliquées dans le contexte des accidents de la circulation.

Le premier arrêt, dans l'affaire C-350/14, *F. Lazar / Allianz*, concerne l'article 4, 1., du Règlement Rome II, selon lequel la loi applicable à une obligation non contractuelle résultant d'un fait dommageable est celle du pays où le dommage survient, quel que soit le pays où le fait générateur du dommage se produit et quel(s) que